

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Ing. Radovana Havelce a soudců Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Tomáše Rychlého, JUDr. Pavla Simona a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Městského soudu v Praze**, jako soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Obvodním soudem pro Prahu 2**, jako soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 65/2023, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem: žalobce **M. S., X.**, a žalovaní **1) Mgr. Bohumil Brychta**, soudní exekutor, Exekutorský úřad Rychnov nad Kněžnou, se sídlem v Týništi nad Orlicí, Nádražní 486, **2) Vězeňská služba České republiky – Věznice Břeclav**, se sídlem v Břeclavi, Za bankou 3087/3,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 65/2023, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, **je soud v občanském soudním řízení.**
- II. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. 10. 2023, čj. 14 C 198/2023-13, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným zvláštnímu senátu dne 11. 12. 2023 se Městský soud v Praze (dále jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) rozhodl tvrzený kompetenční spor ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 65/2023.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Žalobce podal u Obvodního soudu pro Prahu 2 žalobu, v níž se domáhal ochrany podle § 82 s. ř. s. jednak proti postupu soudního exekutora Mgr. Bohumila Brychty, který exekučním příkazem čj. 194 EX 394/15-131 přikázal provádění exekuce přikázáním jiné peněžité pohledávky, ačkoli fakticky jí byl postižen příjem žalobce ze starobního důchodu,

jednak proti postupu Věznice Břeclav, která mu převážnou část pobíraného starobního důchodu neponechává na zvláštním účtu vedeném podle § 25 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), ale posílá ji na úhradu nařízené exekuce. Žalobce má za to, že oba žalovaní svým postupem při výkonu exekuce zasáhli do jeho základního práva na ochranu vlastnictví dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na pokojné užívání majetku dle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

[4] Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením ze dne 27. 10. 2023, čj. 14 C 198/2023-13, vyslovil svou věcnou nepříslušnost (výrok I) s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Městskému soudu v Praze (výrok II).

[5] Vzhledem k tomu, že žalobce ve své žalobě výslovně uvedl, že se jedná o žalobu podle § 82 s. ř. s., jíž se domáhá ochrany, neboť byl zkrácen na svých právech nezákonným postupem, zásahem a pokynem správního orgánu, který není rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti němu, měl obvodní soud za to, že věc nespadá do věcné příslušnosti civilních soudů, nýbrž dle § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. do věcné příslušnosti soudů ve správním soudnictví.

[6] Městský soud v Praze v návrhu na řešení záporného kompetenčního sporu poukázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 2. 2019, čj. Konf 1/2018-6, v němž se žalobce domáhal soudní ochrany proti postupu věznice, která mu převážnou část pobíraného starobního důchodu neponechávala na zvláštním účtu vedeném podle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, ale posílala ji na úhradu exekuce dle exekučního příkazu, jímž byla nařízena exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky. Postiženy přitom byly dávky starobního důchodu žalobce, odpovídající nezabavitelné částce po prováděných exekucích. Zvláštní senát v citovaném usnesení dospěl k závěru, že věcná podstata sporu mezi žalobcem a žalovanou spočívá v postupu žalované v rámci exekučního řízení, které je proti žalobci (jakožto povinnému) vedeno soudním exekutorem, a žalovaná zde vystupuje v pozici dlužníka povinného, jemuž je v rámci exekuce vedené na příkázání jiných peněžitých pohledávek uložena povinnost neumožnit nakládání s prostředky nacházejícími se na účtu žalobce (vedeném dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody) a poukazovat je k rukám exekutora k uspokojení pohledávek oprávněného, pro jejichž vymožení byla exekuce nařízena. Žalovaná se tedy nachází ve stejné pozici jako jakýkoliv jiný subjekt, disponující peněžními prostředky povinného (které nejsou mzdou, respektive jiným příjmem povinného ani pohledávkou z účtu u peněžního ústavu), který je povinen postupovat tak, jak mu to ukládá exekuční příkaz a odpovídající ustanovení o. s. ř. (viz zejména § 314a). Jakkoli je žalovaná ozbrojeným bezpečnostním sborem a může vystupovat i v pozici správního úřadu (viz § 1 odst. 2 a 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky), není pochyb, že při plnění povinností uložených jí (jako dlužníkovi povinného) exekučním příkazem v žádném z těchto postavení nevystupuje. Zadržování peněžních prostředků z vypláceného starobního důchodu žalobce (respektive jeho nezabavitelné části) a jejich následné poukazování k rukám exekutora není výkonem vrchnostenského oprávnění, ale pouhým plněním zákonné povinnosti, která pro ni vyplývá z exekučního příkazu. Přestože tímto postupem žalovaná dochází k zásahu do práv žalobce, nemůže jít o zásah do jeho veřejných

pokračování

subjektivních práv (viz § 2 s. ř. s.), nýbrž do práv soukromých, neboť se ze strany žalované nejedná o užití jakéhokoli vrchnostenského oprávnění. Zcela tedy absentují esenciální podmínky pro to, aby ochrana práv žalobce byla poskytována cestou správního soudnictví.

[7] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi soudem rozhodujícím ve správním soudnictví a soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[8] Podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon o rozhodování některých kompetenčních sporů“) je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Obvodní soud pro Prahu 2 i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát.

[9] Podle § 45 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, je věcně příslušným exekučním soudem okresní soud.

[10] Podle § 47 odst. 5 exekučního řádu není proti exekučnímu příkazu přípustný opravný prostředek.

[11] Podle § 55c exekučního řádu proti rozhodnutí exekutora může účastník řízení podat odvolání (odstavec 1). O odvolání proti rozhodnutí exekutora rozhoduje krajský soud, v jehož obvodu působí exekuční soud (odstavec 2). Odvolání není přípustné proti a) rozhodnutí exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu (§ 68 odst. 2 a 3), b) exekučnímu příkazu, c) usnesení o změně nebo zrušení exekučního příkazu, nebo d) příkazu k úhradě nákladů exekuce (odstavec 3). Odvolání lze podat do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u exekutora, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení (odstavec 4). Ustanovení § 201 až 226 občanského soudního řádu se použijí přiměřeně (odstavec 5).

[12] V zájmu rychlosti exekučního řízení exekuční řád stanovil, že proti exekučnímu příkazu není přípustný žádný opravný prostředek. Proti exekučnímu příkazu tedy nelze podat žádný z opravných prostředků uvedených v části čtvrté o. s. ř. či jiných ustanoveních. Nelze proto s úspěchem uplatnit ani odvolání podle § 201 a násl. o. s. ř., ani žalobu pro zmatečnost či žalobu na obnovu řízení podle § 228 a násl. o. s. ř., ani dovolání podle § 236 a násl. o. s. ř., ani podat odpor podle § 174 či námitky podle § 175 o. s. ř. Bude-li proti exekučnímu příkazu podáno odvolání, odvolací soud je dle § 218 písm. c) o. s. ř. odmítne. Žalobu na obnovu řízení nebo žalobu pro zmatečnost soud podle § 235f o. s. ř. zamítne proto, že není přípustná, aniž musí nařizovat jednání (viz Kasíková, M., Jirmanová, M., Hubáček, J., Plášil V., Šimka, K., Kučera, Z., Nekola, V. Exekuční řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 414–415).

[13] V navrhovatelem odkazovaném usnesení ze dne 12. 2. 2019, čj. Konf 1/2018-6, zvláštní senát uzavřel, že provádí-li věznice na základě příkazu soudního exekutora výplaty finančních částek ze zvláštního účtu odsouzeného vedeného dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, nejde o výkon jejího vrchnostenského oprávnění. Tímto postupem tak nemůže dojít k zásahu do veřejných subjektivních práv odsouzeného a je vyloučeno, aby se domáhal ochrany ve správním soudnictví.

[14] Z uvedeného tak vyplývá, že o předmětné žalobě nemá rozhodovat soud ve správním soudnictví, ale soud v občanském soudním řízení v souladu s § 7 odst. 1 o. s. ř. Výrokem I. tedy zvláštní senát vyslovil, že příslušným vydat rozhodnutí v dané věci je soud v občanském soudním řízení.

[15] V této souvislosti je vhodné poznamenat, že zvláštnímu senátu nepřísluší nad rámec rozhodnutí kompetenčního sporu jakkoli hodnotit, zda žalobce k ochraně svých práv zvolil způsobilý prostředek ochrany (viz odst. [9] až [12] výše) a nemůže ani předjímat další procesní postup soudu, jehož věcnou příslušnost pro vedení řízení o takovém návrhu určil. Bude proto výlučně na obvodním soudu, aby posoudil, zda je předmětná žaloba věcně projednatelná. Právním názorem zvláštního senátu je tedy soud v dalším procesním postupu vázán pouze potud, že věc má být rozhodnuta v rámci občanského soudního řízení.

[16] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem II. zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. 10. 2023, čj. 14 C 198/2023-13, které pravomoc tohoto soudu popírá.

[17] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. V řízení bude tedy pokračovat Obvodní soud pro Prahu 2.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. března 2024

Mgr. Ing. Radovan Havelec
předseda zvláštního senátu